

Grøngødning til økologiske Aronia

Kan det lade sig gøre at dyrke økologisk buskfrugt, der er kvælstofkrævende, ved hjælp af grøngødning, så import af ikke-økologisk organisk gødning kan undgås?

✂ Hanne Lindhard,
HortiAdvice,
hlp@hortiadvise.dk

Økologisk produktion af buskfrugt kan være en udfordring rent dyrkningsmæssigt. Det gælder også Aronia, der er kvælstofkrævende og meget følsom for konkurrence med ukrudt. Desuden skader mekanisk ukrudtsbekæmpelse nemt de øverligt liggende rødder af Aronia med kraftig udbyttenedgang til følge. Permanent dækning af jorden med f.eks. plast eller organisk materiale forhindrer en tilfredsstillende tilførsel af kvælstof og kan samtidig give skader fra mus og mosegrise.

Undgå import

For at sikre økologiske avlere af buskfrugt større dyrkningssikkerhed og bedre rentabilitet har HortiAdvice i 2022 og

Høst af unge, økologisk dyrkede buske af Aronia på Vibevadgaard ved Lejre i begyndelsen af oktober. I det anlagte demonstrationsareal er der i 2022 og 2023 demonstreret forskellige behandlinger, blandt andet dyrkning af mikroklover i buskrækken og indkast af grøngødning fra planter dyrket mellem buskrækkerne.

Sådan så demonstrationsarealet ud lige før høst med kraftige grøngødningsplanter imellem buskrækkerne.

2023 demonstreret mulighederne for at dyrke kvælstofkrævende buskfrugt – i dette eksempel Aronia – ved brug af grøngødning for derved at undgå import af ikke-økologisk organisk gødning som eksempelvis gylle. Desuden er vi gået efter at have minimal jordbearbejdning i buskrækken.

Demonstration

I en ung, økologisk plantning af Aronia på Vibevadgaard ved Lejre, der blev etableret som toårs planter på 3,5 meters rækkeafstand i foråret 2020, anlagde vi i foråret 2022 et demonstrationsareal. Formålet var at demonstrere, om dyrkning af kvælstofsamlende planter i buskrækken og grøngødning dyrket i kørebanen for derefter at kaste de afklippede grødgødningsplanter ind i buskrækken kan opfylde buskenes behov for kvælstofgødning og samtidig dække behovet for renholdelse af ukrudt i buskrækken.

Virkningen af grøngødningens næringsstoftilførsel på kulturens vækst og udbytte blev fulgt i begge år. Desuden har vi tjekket næringsstofindholdet samt plantetilgængeligt mineraliseret kvælstof (Nmin) i jorden.

Erfaringer fra 2023

Foråret 2023 var meget tørt i demonstrationsplantagen. Planterne til

grøngødning groede derfor kun lidt, og behandlingerne med indkast af grøngødning blev således kun udført én gang før høst. I løbet af sensommeren blev det mere regnfuldt, og planterne til grøngødningen groede godt. Derfor blev der foretaget indkast af grøngødning til buskrækken igen lige efter høst. Demonstrationen har givet en række forskellige informationer:

- Væksten i planterne var størst i behandlingen med gylle, idet buskene her var både større og havde et grønnere løv.

Høstede Aronia bær af sorten Viking.

Demonstrationsprojekt

- I et demonstrationsprojekt med Aronia indgik behandlinger med mikroklover, jordklover og humlesneglebælg i buskrækken.
- I kørebanen blev der sået en blanding af kællingetand, hvidkløver, rødkløver og lucerne.
- I buskrækkerne demonstreres forskellige metoder til renhold og gødskning.
- Projektet har fundet sted i 2022 og 2023. Projektet fortsætter ikke.

Produktionsafgiftsfunder for frugt og gartneriprodukter

Projektet er støttet af Produktionsafgiftsfonden for frugt og gartneriprodukter.

- Nmin-prøverne fra foråret viste, at der var mest tilgængeligt kvælstof i behandlingerne med mikroklover, og hvor der blev fræsset, men forskellene er små.
- Bladprøverne ved høst viste ingen væsentlige forskelle, hverken i indholdet af kvælstof eller de øvrige næringsstoffer.
- I 2022 var udbyttet forholdsvis lille, ca. 1,5 tons pr. hektar, men det var forventet i første høstår.
- I 2023 lå udbytterne på ca. 3,0-4,6 tons pr. ha. Udbytterne var størst i behandlingerne uden gylle og med fræsning. Så for meget gødning hæmmer således børsætningen, men mekanisk renholdelse er nødvendig.
- I efteråret sammenlignes indholdet af farvestoffer i de forskellige behandlinger. ■

Behandling i buskrækken	Bærudbytte t/ha 2023	Nmin kg/ha i buskrække forår 2023	Procent N i bladprøver 2023
Gylle, indkast af grøngødning, fræsning	3,5	41	2,0
Ingen gylle, uden indkast af grøngødning, fræsning	4,6	34	1,9
Ingen gylle, indkast af grøngødning, fræsning	4,6	42	1,9
Mikroklover, indkast af grøngødning	3,0	42	2,1
Mikroklover uden indkast af grøngødning	3,6	40	2,2
Jordklover/humlesneglebælg uden indkast af grøngødning	3,6	37	2,0
Jordklover/humlesneglebælg med indkast af grøngødning	3,1	33	2,0

Tabel 1. I demonstrationsarealet med Aronia var der foretaget syv behandlinger med grøngødning i buskrækkerne. Tabellen viser udbytte, tilgængeligt kvælstof forår og kvælstof i bladprøverne lige før høst.